T095 ATĐ 7 (29) Luận A Tỳ Đàm Tỳ Bà Sa Q27-Kiền Độ Sử-Bất Thiện

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAØM TYØ BAØ SA
QUYEÅN 27
Chöông 2: KIEÀN-ÑOÄ SÖÛ

Phaåm 1: BAÁT THIEÄN, Phaàn 3

Naêm kieát laø kieát aùi, kieát giaän, kieát maïn, kieát taät (ganh gheùt), kieát san (keo kieät). Hoûi: Theå taùnh cuûa naêm kieát naày laø gì? Ñaùp: Coù ba möôi baûy thöù: Kieát aùi cuûa ba coõi coù möôøi laêm thöù, kieát maïn cuõng gioáng nhö theá. Kieát giaän coù naêm thöù. Kieát taät, kieát san (keo kieät), choã döùt cuûa tu ñaïo coõi Duïc coù hai thöù. Ba möôi baûy thöù naày laø theå cuûa naêm kieát, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi theå taùnh cuûa kieát. Veà lyù do nay seõ noùi: Hoûi: Vì sao goïi laø kieát? Kieát coù nghóa laø gì? Ñaùp: Nghóa troùi buoäc laø nghóa kieát. Noùi roäng nhö naêm kieát phaàn döôùi cuûa xöù ba kieát: Kieát duïc aùi, kieát giaän döõ, thaân kieán, giôùi thuû, nghi. Hoûi: Theå taùnh cuûa naêm kieát phaàn döôùi laø gì? Ñaùp: Coù ba möôi moát thöù: Kieát duïc aùi coù naêm thöù, chung cho saùu thöùc thaân. Kieát giaän coù naêm thöù, chung cho saùu thöùc thaân. Thaân kieán, choã döùt cuûa kieán khoå ba coõi coù ba thöù. Giôùi thuû, choã döùt cuûa kieán khoå, kieán ñaïo cuûa ba coõi coù saùu thöù. Nghi, choã döùt cuûa kieán khoå, taäp, dieät, ñaïo trong ba coõi coù möôøi hai thöù. Ba möôi moát thöù naày laø theå cuûa naêm kieát phaàn döôùi, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi theå taùnh cuûa naêm kieát phaàn döôùi, veà lyù do nay seõ noùi: Hoûi: Vì sao goïi laø kieát phaàn döôùi? Kieát phaàn döôùi coù nghóa gì? Ñaùp: Vì laø ñoái töôïng hoaït ñoäng coõi döôùi, neân goïi laø döôùi. Laïi nöõa, kieát coõi döôùi coù theå khieán cho phieàn naõo noái tieáp nhau sinh coõi döôùi, coù theå sinh ra quaû y, quaû baùo coõi döôùi. Vì vieäc naày neân goïi laø kieát phaàn döôùi. Coõi döôùi laø coõi Duïc.

Hoûi: Neáu vaäy, taát caû phieàn naõo ñeàu laø sôû haønh coõi döôùi. Saùu möôi boán söû laø choã döùt coõi döôùi. Ba möôi saùu thöù huoäc veà coõi Duïc, hai möôi taùm thöù laø thuoäc veà Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Ba möôi saùu thöù söû kia khieán cho phieàn naõo noái tieáp nhau sinh ôû coõi döôùi. Ba möôi boán thöù coù theå sinh quaû baùo, quaû y coõi döôùi. Hai thöù chæ sinh quaû y. Caùc phieàn naõo nhö theá

ñeàu coù nghóa phaàn döôùi. Vì sao Ñöùc Theá toân chæ noùi naêm kieát laø kieát phaàn döôùi? Ñaùp: Toân giaû Ba-xa noùi: Phaät, Theá toân bieát roõ chaéc chaén veà phaùp töôùng, cuõng bieát roõ coâng duïng, theá löïc cuûa chuùng, cho ñeán noùi roäng. Toân giaû Cuø-sa noùi: Ñöùc Phaät ñaõ bieát naêm kieát phaàn döôùi naày laø nhanh choùng, nghieâng naëng gaàn vôùi sôû haønh coõi döôùi, döùt tröø trong coõi döôùi, laøm cho söï sinh noái tieáp nhau coõi döôùi, coù theå sinh ra quaû baùo, quaû yù coõi döôùi, chaúng phaûi phieàn naõo khaùc, cho neân noùi laø kieát phaàn döôùi. Laïi nöõa, coù hai thöù döôùi: 1. Coõi döôùi. 2. Chuùng sinh döôùi. Coõi döôùi, laø coõi Duïc. Chuùng sinh döôùi, laø phaàn phaøm phu. Sôû dó chuùng sinh khoâng theå ra khoûi coõi döôùi laø vì loãi gì? Ñeàu laø do loãi cuûa kieát duïc aùi, kieát giaän döõ. Sôû dó chuùng sinh khoâng theå vöôït qua phaàn phaøm phu döôùi ñeàu laø loãi cuûa thaân kieán, giôùi thuû vaø nghi. Nhö noùi coõi döôùi, ñòa döôùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, naêm kieát phaàn döôùi naày ñoái vôùi chuùng sinh coõi Duïc, gioáng nhö lính giöõ nguïc, ngöôøi rình baét. Kieát duïc aùi, kieát giaän döõ, gioáng nhö lính giöõ nguïc. Thaân kieán, giôùi thuû, nghi, gioáng nhö ngöôøi rình baét. Ví nhö coù ngöôøi bò giam ôû trong nguïc, lònh cho hai ngöôøi canh giöõ, khieán ngöôøi kia khoâng ñöôïc ra khoûi sai ba ngöôøi rình baét. Ngöôøi ñoù hoaëc ñöôïc baïn thaân, hoaëc do baø con, hoaëc do tieàn cuûa, hoaëc vì gaây toån haïi cho lính giöõ nguïc neân chaïy thoaùt ra ngoaøi, cho ñeán ñaõ ñi xa. Ba ngöôøi rình baét phaûi tìm baét ñem giam trôû laïi trong nguïc. Nguïc nhö coõi Duïc, ngöôøi bò giam nhö phaøm phu, hai lính giöõ nguïc nhö kieát duïc aùi, kieát giaän döõ, thaân kieán, giôùi thuû, nghi nhö ba ngöôøi rình baét. Hoaëc coù chuùng sinh duøng quaùn baát tònh gaây toån haïi cho kieát duïc aùi, duøng quaùn töø gaây toån haïi cho kieát giaän döõ, lìa duïc coõi Duïc, cho ñeán duïc cuûa Voâ sôû höõu xöù, sinh Phi töôûng Phi phi töôûng xöù. Thaân kieán, giôùi thuû, nghi laïi daãn ñeán giam trong nguïc coõi Duïc. Cho neân, Toân giaû Cuø-sa noùi raèng: Neáu khoâng döùt hai phaùp, thì seõ khoâng ra khoûi coõi Duïc. Khoâng döùt tröø ba phaùp, thì seõ sinh trôû laïi coõi Duïc.

Toân giaû Baø-ma-laëc noùi: Vì bò hai thöù kieát raøng buoäc neân khoâng ra khoûi coõi Duïc, vì khoâng döùt tröø ba kieát, neân phaûi sinh trôû laïi coõi Duïc. Laïi nöõa, ñaây laø hieän moân, hieän toùm löôïc, hieän môùi nhaäp. Caùc phieàn naõo naày hoaëc moät thöù döùt, hoaëc hai thöù döùt, hoaëc boán thöù döùt, hoaëc naêm thöù döùt. Neáu noùi thaân kieán, phaûi bieát ñaõ noùi moät thöù döùt. Neáu noùi giôùi thuû, phaûi bieát ñaõ noùi hai thöù döùt. Neáu noùi nghi, phaûi bieát ñaõ noùi boán thöù döùt. Neáu noùi aùi, giaän döõ, phaûi bieát ñaõ noùi naêm thöù döùt. Neáu hoûi aùi, giaän döõ, vì sao ñöôïc laäp trong kieát phaàn döôùi, neân ñaùp nhö trong phaàn caên baát thieän. Neáu hoûi vì sao noùi ba kieát ñöôïc laäp trong kieát phaàn döôùi, thì neân ñaùp nhö trong ba kieát. Phaät hoûi caùc Tyø-kheo: Caùc thaày coù thoï trì naêm kieát phaàn döôùi maø ta ñaõ giaûng noùi hay khoâng? Baáy giôø, Tröôûng laõo Ma-laëc-ca-töû, ñang ôû trong chuùng hoäi, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, veùn y baøy vai, chaép tay höôùng veà Phaät, baïch Phaät: Con xin vaâng giöõ naêm kieát phaàn döôùi do Ñöùc Theá toân ñaõ giaûng noùi. Phaät hoûi Ma-laëc-ca-töû: Thaày vaâng giöõ naêm kieát phaàn döôùi ta ñaõ giaûng noùi nhö theá naøo? Ma-laëc-ca-töû

ñaùp: Baïch Theá toân! Theá toân noùi aùi duïc laø kieát phaàn döôùi, con xin vaâng giöõ. Ñöùc Theá toân ñaõ noùi kieát thaân kieán, giaän döõ, giôùi thuû, nghi, laø kieát phaàn döôùi, con xin thoï trì. Phaät baûo: Thaày laø ngöôøi ngu. Neáu thaày vaâng giöõ ñieàu ta ñaõ giaûng noùi nhö theá, thì caùc dò hoïc - ngoaïi ñaïo seõ quôû traùch thaày nhö treû con naèm ngöûa treân giöôøng, taâm duïc coøn khoâng coù, huoáng chi laø bò caùi aùi duïc che laáp. Duø khoâng bò che laáp do caùi aùi duïc, thaày cuõng khoâng ñöôïc noùi laø mình khoâng bò söû duïc sai khieán. Noùi roäng nhö kinh. Treû con kia, ñoái vôùi saéc khoâng bieát veà taâm duïc, cho ñeán khoâng bieát phaùp, coù theå noùi laø khoâng coù söû chaêng? Hoûi: Kinh Phaät noùi naêm kieát phaàn döôùi, Ma-laëc-ca-töû cuõng vaâng giöõ nhö theá, vì sao Phaät laïi quôû traùch Ma-laëc-ca-töû? Ñaùp: Khoâng do vaên, do khoâng hieåu nghóa, neân Phaät quôû traùch veà nghóa, khoâng quôû traùch vaên. Tröôûng laõo Ma-laëc-ca-töû noùi raèng: Neáu phieàn naõo hieän haønh laø kieát phaàn döôùi, neáu phieàn naõo khoâng hieän haønh thì chaúng phaûi kieát phaàn döôùi. Ñöùc Theá toân noùi: Neáu söû khoâng döùt tröø laø kieát phaàn döôùi, khoâng caàn hieän haønh hay khoâng hieän haønh. Laïi nöõa, Ma-laëc-ca-töû noùi: Neáu söû chuyeån vaän hieän ôû tröôùc laø naêm kieát phaàn döôùi. Ñöùc Phaät noùi: Neáu thaønh töïu, laø ôû ba ñôøi, khoâng haún ôû trong hieän taïi. Laïi nöõa, Tröôûng laõo Ma-laëc-ca-töû noùi: Söû chìm laën nôi taâm laø kieát.

Ñöùc Phaät noùi: Coù caùc söû ñaït ñöôïc laø kieát. Nhö noùi: Neáu tri kieán baát thieän, thì ôû choã sanh khôûi, do döùt duïc aùi, seõ khoâng goïi laø khoâng coù söû giaän, cho ñeán nghi noùi cuõng gioáng nhö theá. Naêm kieát phaàn treân laø: AÙi coõi Saéc, aùi traïo, maïn, voâ minh coõi Voâ saéc,. Hoûi: Theå taùnh cuûa naêm kieát phaàn treân laø gì? Ñaùp: Coù taùm thöù: AÙi coõi Saéc, choã döùt cuûa tu ñaïo coõi Saéc, coù moät thöù. AÙi coõi Voâ saéc choã döùt cuûa tu ñaïo ôû coõi Voâ saéc, coù moät thöù. Traïo cöû, maïn, voâ minh laø choã döùt cuûa tu ñaïo ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc, coù saùu thöù. Taùm thöù naày do tu ñaïo maø döùt ôû coõi Saéc, coõi Voâ saéc, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi theå taùnh cuûa naêm kieát phaàn treân. Veà lyù do nay seõ noùi: Hoûi: Vì sao goïi laø kieát phaàn treân? Kieát phaàn treân coù nghóa gì? Ñaùp: Nghóa daáy khôûi leân treân, laø nghóa kieát phaàn treân. Nghóa höôùng leân treân laø nghóa kieát phaàn treân. Nghóa khieán cho noái tieáp nhau sinh leân coõi treân, laø nghóa kieát phaàn treân. Hoûi: Neáu nghóa daáy khôûi leân treân, nghóa höôùng leân treân, nghóa khieán cho noái tieáp nhau sinh leân coõi treân laø nghóa kieát phaàn treân, thì caùc phieàn naõo kia khoâng neân laäp laø löu. Vì sao? Vì nghóa troâi noåi, nghóa chaûy xuoáng laø nghóa löu, töùc caùc chuùng sinh troâi noåi nôi caùc coõi, caùc ñöôøng caùc loaøi sinh trong sinh töû? Ñaùp: Nghóa löu khaùc, nghóa kieát phaàn treân khaùc. Cuõng do coõi neân laäp kieát phaàn treân. Caùc phieàn naõo naày khieán chuùng sinh khôûi leân treân, höôùng leân treân, laøm cho noái tieáp nhau sinh leân coõi treân. Vì khoâng coù phaùp thieän cuûa Thaùnh ñaïo voâ laäu, chaùnh trí giaûi thoaùt neân laäp löu. Caùc phieàn naõo naày khieán cho chuùng sinh maëc duø sinh coõi Höõu Ñaûnh, nhöng vaãn bò troâi noåi theo doøng chaûy, khoâng ñeán trong phaùp thieän cuûa Thaùnh ñaïo voâ laäu, chaùnh trí giaûi thoaùt. Cho

neân, Toân giaû Cuø-sa ñaõ noùi raèng: Maëc duø chuùng sinh ñaõ sinh laâu ôû coõi treân, nhöng vaãn bò doøng chaûy (löu) laøm cho troâi noåi. Hoûi: Vì sao aùi ñöõïc laäp hai kieát phaàn treân, coøn traïo, maïn, voâ minh, moãi thöù ñeàu laäp moät kieát? Ñaùp: Traïo, maïn, voâ minh cuõng neân noùi nhö aùi, laäp hai kieát phaàn treân, maø khoâng noùi phaûi bieát thuyeát naày chöa troïn veïn. Laïi nöõa, vì muoán duøng caùc thöù vaên, caùc thöù thuyeát ñeå trang nghieâm cho nghóa, neáu duøng caùc thöù vaên, caùc thöù thuyeát trang nghieâm cho nghóa thì nghóa seõ deã hieåu. Laïi nöõa, vì muoán hieån hieän hai thöù moân, nhö aùi laäp hai thöù, traïo,

maïn, voâ minh cuõng neân laäp hai thöù. Nhö traïo, maïn, voâ minh laäp moät thöù, thì aùi cuõng neân noùi moät thöù. Cuõng theá, theå cuûa kieát phaàn treân hoaëc boán, hoaëc taùm. Nhö hai moân hai thöù ñeàu chung cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, vì aùi, neân giôùi rieâng, ñòa rieâng, chuûng rieâng, coù theå sinh caùc phieàn naõo. Noùi roäng nhö giaûi thích veà laõnh vöïc aùi. Kieát phaàn treân naày laø choã döùt cuûa tu ñaïo. Hoûi: Vì sao kieát phaàn treân chæ do tu ñaïo döùt tröø? Ñaùp: Vì kieát phaàn treân coù theå khieán cho chuùng sinh höôùng leân treân, khoâng rôi xuoáng döôùi. Coøn phieàn naõo do kieán ñaïo döùt tröø, coù theå laøm cho chuùng sinh höôùng leân treân, cuõng khieán cho rôi xuoáng döôùi. Laïi nöõa, kieát phaàn treân laø sôû haønh cuûa baäc Thaùnh, chaúng phaûi sôû haønh cuûa phaøm phu. Trong baäc Thaùnh laø sôû haønh cuûa A-na-haøm, chaúng phaûi sôû haønh cuûa Tö-ñaø-haøm, Tu-ñaø-hoaøn. Cuõng theá nhaân luaän sinh luaän. Hoûi: Vì sao kieát phaàn treân laø sôû haønh cuûa A-na-haøm, chaúng phaûi sôû haønh cuûa Tö-ñaø-haøm, Tu-ñaø-hoaøn? Ñaùp: Vì A-na-haøm hoaøn toaøn sinh leân coõi treân, coøn Tö-ñaø-haøm, Tu-ñaø-hoaøn vöøa sinh leân coõi treân, vöøa sinh xuoáng coõi döôùi. Laïi nöõa, neáu laø ngöôøi ñaõ ra khoûi coõi, ñaéc quaû thì trong thaân naày seõ haønh kieát phaàn treân. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm duø ñaéc quaû nhöng khoâng ra khoûi coõi. Laïi nöõa, neáu laø ngöôøi ñaõ ra khoûi coõi, döùt haún tröø kieát baát thieän, thì haønh kieát phaàn treân. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm cuõng khoâng ra khoûi coõi, cuõng khoâng döùt tröø haún kieát baát thieän. Laïi nöõa, neáu laø ngöôøi ñaõ ra khoûi coõi, döùt haún kieát phaàn döôùi, thì trong thaân hoï töùc haønh kieát phaàn treân. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm khoâng ra khoûi coõi, cuõng khoâng döùt haún kieát phaàn döôùi. Laïi nöõa, phieàn naõo naày ñöõïc laäp, moãi moãi ñeàu khaùc nhau. Neáu trong thaân laäp kieát phaàn treân, thì seõ khoâng laäp kieát phaàn döôùi. Neáu trong thaân laäp kieát phaàn döôùi, thì seõ khoâng laäp kieát phaàn treân. Laïi nöõa, vì khoâng coøn hieän haønh phaùp phaøm phu ñaõ hieän haønh, neân laäp kieát phaàn treân. Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm cuõng coøn thöïc haønh phaùp phaøm phu ñaõ thöïc haønh. Phaùp sôû haønh cuûa phaøm phu, nghóa laø nam, nöõ ñoàng nguû chung moät giöôøng, maëc aùo Kieâu- xa-da, ñeo traøng hoa, thoa thaân caùc thöù höông chieân ñaøn, chöùa vaøng baïc, thoï duøng caùc duïng cuï baèng vaøng baïc, sai khieán noâ tyø, toâi tôù, cuõng laáy tay xoa ñaàu, duøng daây xích, roi, ñaùnh ngöôøi. Khôûi thaân nghieäp v.v... nhö theá, nguû qua

ñeâm vôùi theâ thieáp, xuùc chaïm söï trôn laùng cuûa thaân ngöôøi, sinh töôûng xuùc chaïm trôn laùng nhö theá laø phaùp hieän haønh cuûa phaøm phu. Laïi nöõa, khoâng

coøn vaøo thai meï, sinh trong doøng maùu, khoâng ôû laïi trong sinh taïng, thuïc taïng, trong thaân nhö theá, thì laäp kieát phaàn treân. Nhö kinh noùi: Cö só Chaát Ña noùi vôùi caùc ngöôøi baø con: Caùc oâng phaûi bieát, ta khoâng coøn vaøo thai meï nöõa, noùi roäng nhö treân. Cho neân, Toân giaû Cuø-sa noùi: Neáu giaûi thoaùt duïc, giaän thì seõ thoaùt khoûi vieäc vaøo thai meï. Hoûi: Theå cuûa traïo cöû trong kieát phaàn treân, coù phaûi laø kieát hay khoâng? Neáu laø kieát thì laøm sao hieåu thuyeát cuûa phaùi Ba-giaø-la-na? Nhö noùi: Theá naøo laø phaùp kieát? Ñaùp: Laø chín kieát. Theá naøo laø chaúng phaûi phaùp kieát? Ñaùp: Tröø chín kieát, caùc phaùp coøn laïi laø phaùp kieát. Neáu chaúng phaûi kieát, thì kinh naày noùi laøm sao hieåu? Nhö noùi: Theá naøo laø kieát phaàn treân? AÙi saéc, aùi voâ saéc, traïo, maïn, voâ minh chaêng? Ñaùp: Neân noùi raèng: Ñoù laø kieát. Hoûi: Neáu vaäy thì kheùo hieåu kinh naày, coøn veà thuyeát cuûa phaùi Ba- giaø-la-na noùi laøm sao hieåu? Ñaùp: Sa-moân phöông Taây trì tuïng kinh Ba-giaø-la-na, noùi raèng: Theá naøo laø phaùp kieát? Ñaùp: Chín kieát vaø traïo cöû trong naêm kieát phaàn treân. Theá naøo laø chaúng phaûi phaùp kieát? Ñaùp: Laø phaùp coøn laïi, tröø chín kieát vaø traïo cöû trong naêm kieát phaàn treân. Sa-moân nöôùc Keá-taân chaúng phaûi noùi nhö theá. Hoûi: Vì sao Sa-moân nöôùc Keá-taân chaúng phaûi noùi nhö theá? Ñaùp: Sa-moân nöôùc Keá-taân neân noùi nhö Sa-moân phöông Taây ñaõ noùi, nhöng khoâng noùi laø coù yù gì? Ñaùp: Vì traïo cöû laø töôùng hö hoaïi. Hoaëc phaàn ít laø kieát, phaàn ít chaúng phaûi kieát. Hoaëc ñoái vôùi moät ngöôøi laø kieát, hoaëc ñoái vôùi moät ngöôøi chaúng phaûi kieát. Hoaëc coù khi laø kieát, hoaëc coù khi chaúng phaûi kieát. Phaàn ít laø kieát, phaàn ít chaúng phaûi kieát. Nhö coõi Saéc, coõi Voâ saéc laø kieát, coõi Duïc thì chaúng phaûi kieát. Hoaëc ñoái vôùi moät ngöôøi laø kieát, hoaëc ñoái vôùi moät ngöôøi chaúng phaûi kieát: Nhö ñoái vôùi baäc Thaùnh laø kieát, ñoái vôùi ngöôøi phaøm phu chaúng phaûi kieát. Hoaëc coù luùc laø kieát, hoaëc coù khi chaúng phaûi kieát. baäc Thaùnh chöa lìa duïc coõi Duïc, chaúng phaûi kieát, ñaõ lìa duïc coõi Duïc, laø kieát. Vì traïo cöû coù töôùng maïo hö hoaïi nhö theá, cho neân Sa-moân nöôùc Keá-taân khoâng noùi. Cuõng theá nhaân luaän sinh luaän, vì sao traïo cöû coõi Saéc, coõi Voâ saéc thì laäp kieát, coøn traïo cöû coõi Duïc laïi khoâng laäp?

Ñaùp: Vì coõi Duïc laø coõi baát ñònh, chaúng phaûi ñòa tu, chaúng phaûi ñòa lìa duïc, trong aáy khoâng coù nhaát ñònh nhö theá, vì bò roái loaïn do traïo cöû, cho neân, traïo cöû coõi Duïc khoâng laäp thaønh kieát. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc laø coõi ñònh, laø ñòa tu, laø ñòa lìa duïc. Boán chi, naêm chi ñònh trong caùc coõi ñoù ñeàu bò traïo cöû laøm roái loaïn, vì cho neân laäp kieát. Nhö trong thoân xoùm, neáu ôû choã beân thoân xoùm, duø coù aâm thanh lôùn, cuõng khoâng theå gaây ra tai haïi, coøn ôû truù xöù A-luyeän-nhaõ, duø laø tieáng nhoû, cuõng cho laø haïi. Traïo cöû kia cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, coõi Duïc phaàn nhieàu laø caùc phieàn naõo cuûa yù töôûng phi phaùp, nhö haän, phaãn, cuoáng, sieåm, kieâu, haïi. Caùc phieàn naõo v.v... nhö theá, che laáp traïo cöû khieán cho khoâng ñöôïc saùng, roõ, cho neân traïo cöû coõi Duïc khoâng ñöôïc laäp laø kieát. Coõi Saéc, coõi Voâ saéc ñeàu laø caùc phieàn naõo khoâng coù töôûng phi phaùp, traïo cöû trong caùc coõi ñoù raát roõ raøng, cho neân laäp laøm kieát. Nhö choã ôû beân caïnh thoân xoùm, coù nhieàu Tyø-kheo laøm

aùc, maø khoâng theå bieát. Neáu tôùi truù xöù A-luyeän- nhaõ, thì töø xa ñeán laø coù theå bieát ngay. Hoûi: Nhö traïo cöû, thuøy ñi chung trong ba coõi, laø choã döùt cuûa naêm thöù, chung cho saùu thöùc thaân, coù theå ñöôïc trong taát caû taâm nhieãm oâ, vì sao laäp traïo cöû, coù phaûi vì laø kieát phaàn treân neân khoâng laäp thuøy? Ñaùp: Vì traïo cöû laø loãi laàm lôùn, vì laø loãi laàm, neân Ñöùc Theá toân laäp laøm kieát phaàn treân. Kinh Ba-giaø-la-na noùi: Laø ñaïi ñòa baát thieän, do traïo cöû coù nhieàu loãi laàm. Kinh aáy noùi: Theá naøo laø phaùp kieát? Ñaùp: Chín kieát vaø traïo cöû trong naêm kieát phaàn treân. Vì coù nhieàu loãi, neân kinh Ba-giaø-la-na laïi noùi raèng: Theá naøo laø voâ minh khoâng chung? Theá naøo laø traïo, trieàn khoâng chung? Vì chuùng coù nhieàu loãi laàm. Luaän Thi Thieát laïi noùi raèng: Neáu ngöôøi phaøm phu sinh khôûi duïc aùi thì khôûi naêm phaùp: 1. Duïc aùi. 2. Töôùng sinh cuûa duïc aùi. 3. Söû voâ minh. 4. Töôùng sinh cuûa söû voâ minh. 5. Traïo cöû. Vì thuøy khoâng coù nhieàu, loãi laàm lôùn nhö theá, neân khoâng laäp trong kieát phaàn treân. Laïi nöõa, vì traïo cöû laø sôû haønh cuûa trí tueä, maïnh meõ, coù theå gaây roái loaïn cho boán chi, naêm chi ñònh, neân laäp trong kieát phaàn treân. Taùnh chaát cuûa thuøy thì ngu, chaúng phaûi trí tueä, maïnh meõ, thuaän theo ôû ñònh, sôû haønh gioáng nhö ñònh. Neáu thuøy ôû nôi thaân, thì nhanh choùng coù theå khôûi ñònh, cho neân khoâng laäp trong kieát phaàn treân. Laïi nöõa, vì thuøy che laáp voâ minh, voâ minh ñöôïc laäp laøm kieát phaàn treân. Neáu phaûi laäp thuøy laø kieát phaàn treân, thì seõ bò voâ minh che laáp. Naêm kieán: laø Thaân kieán, bieân kieán, taø kieán, kieán thuû, giôùi thuû. Hoûi: Theå taùnh cuûa naêm kieán laø gì? Ñaùp: Coù ba möôi saùu thöù. Thaân kieán, choã döùt cuûa kieán khoå trong ba coõi coù ba thöù, bieân kieán cuõng vaäy. Taø kieán, choã döùt cuûa kieán khoå, taäp, dieät, ñaïo trong ba coõi, coù möôøi hai thöù, kieán thuû cuõng vaäy. Giôùi thuû, choã döùt cuûa kieán khoå, kieán ñaïo trong ba coõi, coù saùu thöù. Ba möôi saùu söû naày laø theå cuûa naêm kieán, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi veà theå taùnh, veà lyù do nay seõ noùi: Hoûi: Vì sao goïi laø kieán? Kieán laø nghóa gì? Ñaùp: Vì boán vieäc neân goïi laø kieán: 1. Nhìn thaáy. 2. Chuyeån haønh. 3. Choã chaáp beàn chaéc. 4. Nhaäp vaøo duyeân maïnh meõ. Nhìn laø xem: Hoûi: Ñaây laø taø kieán, ñoái töôïng nhìn thaáy laø ñieân ñaûo, vaäy xem caùi gì? Ñaùp: Ñoái töôïng nhìn duø laø taø, ñieân ñaûo nhöng taùnh laø tueä, do taùnh laø tueä neân coù theå thaáy. Nhö ngöôøi duø xem, nhöng khoâng roõ, cuõng goïi laø kieán. Chuyeån haønh: Hoûi: Trong moät saùt-na coù chuyeån haønh naøo? Ñaùp: Vì taùnh chaát cuûa kieán raát maïnh meõ, neân goïi laø chuyeån haønh. Sôû chaáp beàn chaéc: Caùc kieán naày, chaáp giöõ giaû doái ñoái vôùi duyeân moät caùch beàn chaéc, neáu chaúng phaûi söùc cuûa ñaïo voâ laäu, thì khoâng do ñaâu coù theå döùt tröø. Neáu Phaät, ñeä töû Phaät xuaát theá, duøng söùc cuûa ñaïo voâ laäu môùi coù theå döùt ñöôïc caùc kieán. Nhö loaïi truøng trong bieån caû, teân laø Thaát-Thuù-Ma-La. Hoaëc coû, hoaëc goã bò noù caén, neáu chaúng phaûi dao beùn thì khoâng theå gôõ boû. Kieán kia cuõng gioáng nhö theá, nhö keä noùi: Ñieàu ngöôøi ngu vaâng giöõ Vaät bò caù kình ngaäm Thaát-Thuù-Ma-La caén Chaúng buùa khoâng theå gôõ.

Nhaäp duyeân maïnh meõ: Caùc kieán nhaäp duyeân maïnh meõ nhö caây kim trong vuõng buøn. Laïi nöõa, do hai vieäc neân goïi laø kieán: 1. Do thaáy ñöôïc. 2. Do chuyeån haønh. Laïi nöõa, do ba vieäc, neân goïi laø kieán: 1. Töông öng vôùi töôùng. 2. Hoaøn thaønh vieäc kia. 3. Khoâng haïi sôû duyeân. Laïi nöõa, do ba vieäc neân goïi laø kieán: 1. Coù taâm troâng mong. 2. Chaáp tröôùc beàn chaéc. 3. Chuyeån haønh. Laïi nöõa, do ba vieäc neân goïi laø kieán: 1. Do taâm troâng mong. 2. Do phöông tieän. 3. Do khoâng bieát. Taâm troâng mong: Laøm hö hoaïi taâm troâng mong. Phöông tieän: Phaù hoaïi phöông tieän. Khoâng bieát: Laøm hö hoaïi taâm troâng mong vaø phöông tieän. Laïi nöõa, laøm hö hoaïi taâm troâng mong: Laø phaù hoaïi ngöôøi tu ñònh. Laøm hö hoaïi phöông tieän: Laø phaù hoaïi ngöôøi tu tueä. Khoâng bieát: Ñöôïc nghe töø ngöôøi khaùc, nhaän thöùc sai laàm veà phaùp töôùng. Ñaõ noùi chung veà caùc kieán. Veà lyù do nay seõ noùi rieâng moãi thöù. Vì sao goïi laø thaân kieán? Ñaùp: Vì töø nôi thaân mình sinh, cuõng töø coù thaân sinh neân goïi laø thaân kieán. Hoûi: Kieán khaùc cuõng ñeàu töø thaân mình sinh, ñeàu coù theå laø thaân kieán? Ñaùp: Neáu kieán töø nôi thaân mình sinh, khoâng töø thaân ngöôøi khaùc sinh, chaúng töø nôi khoâng coù thaân sinh, kieán naày laø thaân kieán. Kieán khaùc hoaëc töø thaân mình sinh, hoaëc töø thaân ngöôøi khaùc sinh, hoaëc töø nôi khoâng coù thaân sinh. Töø thaân mình sinh: Laø duyeân theo giôùi mình. Töø thaân ngöôøi khaùc sinh: Duyeân ôû giôùi ngöôøi khaùc. Khoâng coù thaân sinh: laø Duyeân voâ laäu. Hoûi: Nhö bieân kieán, khoâng töø thaân ngöôøi khaùc sinh, cuõng khoâng töø khoâng coù thaân sinh, vì sao khoâng goïi laø thaân kieán?

Ñaùp: Thaân kieán, vì tröôùc ñaõ ñöôïc teân, laïi do vieäc khaùc, neân ñaët teân bieân kieán, vì hai bieân cuûa kieán. Laïi nöõa, neáu kieán töø thaân mình sinh, nhieãm ñaém ngaõ, ngaõ sôû thì noùi laø thaân kieán. Kieán khaùc duø coù töø thaân mình sinh, nhöng khoâng nhieãm ñaém ngaõ, ngaõ sôû. Nhö ngaõ kieán, ngaõ sôû kieán, kieán mình, sôû kieán cuûa mình cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, neáu kieán töø töï thaân sinh, khoâng traùi vôùi vieäc tu thí, giôùi, thì goïi laø thaân kieán. Kieán khaùc duø töø töï thaân sinh nhöng khoâng coù vieäc nhö theá. Laïi nöõa, neáu kieán töø thaân mình sinh, tin vaøo ñieàu mình ñaõ laøm, phaûi nhaän chòu laø thaân kieán. Kieán khaùc duø töø thaân mình sinh nhöng khoâng coù vieäc aáy. Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Töï thaân goïi laø naêm thoï aám, vì kieán naày töø thaân mình sinh, neân goïi laø thaân kieán. Hoûi: Vì sao goïi naêm thoï aám laø thaân mình? Ñaùp: Vì töï taïo ra. Laïi nöõa, vì töï taïo ra, cuõng laø quaû cuûa nghieäp phieàn naõo cuûa mình. Hoûi: Vì sao goïi laø bieân kieán? Ñaùp: Kieán naày thoï nhaän hai beân, hoaëc döùt, hoaëc thöôøng, neân goïi laø bieân kieán. Nhö kinh noùi: Neáu Ca-chieân-dieân duøng chaùnh trí, thaáy bieát nhö thaät veà taäp cuûa theá gian, thì khoâng noùi laø khoâng coù theá gian. Noùi khoâng coù theá gian: Laø döùt kieán. Neáu thaáy aám vò lai sinh thì nghó raèng: Chuùng sinh naày cheát choã naày, sinh ôû choã kia khoâng döùt. Neáu duøng chaùnh trí thaáy bieát nhö thaät veà theá gian dieät, thì khoâng noùi laø coù theá gian. Noùi coù theá gian laø thöôøng kieán. Neáu thaáy aám, giôùi, nhaäp noái tieáp nhau sinh, ngöôøi kia seõ nghó raèng: Ñaây laø phaùp dieät, chaúng phaûi thöôøng. Laïi nöõa, vì ñaây laø beân ngoaïi ñaïo, neân noùi laø bieân kieán, ngoaïi ñaïo

chaáp ngaõ laø phaùp thaáp keùm ñaùng quôû traùch, huoáng chi laïi chaáp ngaõ laø döùt, thöôøng, maø khoâng laø phaùp thaáp keùm cuûa beân. Laïi nöõa, ngoaïi ñaïo chaáp ngaõ goïi laø thuû bieân, ñoù goïi laø chaáp giöõ hö giaû veà duyeân, ñoù goïi laø ñoái töôïng chaáp giöõ ngu si, huoáng chi laø chaáp ngaõ coù döùt, coù thöôøng, maø chaúng phaûi beân. Laïi nöõa, vì kieán naày chuyeån vaän hai haønh döùt thöôøng neân goïi laø bieân kieán. Kinh Phaät noùi: Tyø-kheo phaûi bieát, ta khoâng tranh luaän vôùi theá gian maø theá gian laïi tranh luaän vôùi ta. Hoûi: Vì sao Ñöùc Phaät khoâng tranh luaän vôùi theá gian? Toân giaû Hoøa-tu-maät noùi: Vì Phaät noùi coù nhaân quaû. Neáu nhoùm hoïp chung moät choã vôùi ngoaïi ñaïo thöôøng kieán, ngoaïi ñaïo chaáp coù quaû,

khoâng nhaân. Vì sao? Vì khoâng nhaân neân thöôøng. Phaät noùi raèng: Caùc oâng noùi coù, ta cuõng noùi coù. OÂng noùi khoâng laø ngu si. Neáu nhoùm hoïp moät nôi vôùi ngoaïi ñaïo döùt kieán, thì ngoaïi ñaïo döùt kieán kia seõ noùi coù nhaân, khoâng coù quaû. Vì sao? Vì döùt quaû. Ñöùc Phaät noùi raèng: Caùc oâng noùi coù, ta cuõng noùi coù. OÂng noùi khoâng laø ngu si. Ñöùc Phaät ñoái vôùi chaáp giöõ nhaân moät beân, ñoái vôùi chaáp giöõ quaû cuûa moät beân, lìa caû döùt thöôøng maø noùi Trung ñaïo. Vì vieäc naày, neân Phaät khoâng tranh luaän vôùi theá gian, chæ theá gian tranh luaän vôùi Phaät. Laïi nöõa, Phaät laø ngöôøi bieän luaän ñuùng phaùp, theá gian laø ngöôøi bieän luaän phi phaùp. Bieän luaän ñuùng phaùp, khoâng tranh luaän vôùi bieän luaän phi phaùp. Laïi nöõa, Phaät duøng phaùp cheá ngöï thuaän theo theá gian, theá gian cho laø phaùp thaät khoâng thuaän theo Phaät. Laïi nöõa, Phaät laø ngöôøi kheùo döùt tröø caên baûn cuûa söï tranh chaáp, aùi vaø kieán laø caên baûn cuûa söï tranh chaáp. Phaät ñaõ kheùo döùt tröø chuùng, ngöôøi ñôøi khoâng döùt tröø, cho neân noùi raèng: Ta khoâng tranh chaáp vôùi theá gian, chæ theá gian tranh chaáp vôùi ta. Toân giaû Phaät ñaø Ñeà Baø noùi: Phaät thì bieän luaän chính ñaùng, theá gian bieän luaän khoâng chính ñaùng. Ngöôøi bieän luaän chính ñaùng khoâng tranh chaáp vôùi keû bieän luaän khoâng chính ñaùng. Nhö moät con ngöïa ñi vaøo ñöôøng cong vaïy, goïi laø ñi vaøo con ñöôøng xaáu. Cuõng theá, vì ngoaïi ñaïo haønh theo taø ñaïo, neân noùi ñi theo ñaïo tranh chaáp. Laïi nöõa, Ñöùc Phaät nhaän thaáy nghóa, thaáy phaùp, thaáy ñieàu thieän, thaáy ñieàu toát, cho neân Ngaøi khoâng tranh luaän vôùi theá gian. Hoûi: Vì sao goïi laø taø kieán? Ñaùp: Vì haønh theo haønh taø neân noùi laø taø kieán. Hoûi: Naêm kieán ñeàu laøm theo haønh taø, vaäy ñeàu laø taø kieán chaêng? Ñaùp: Vì danh, do haønh, neân neáu naêm kieán khoâng ñaët teân, laäp haønh, thì naêm kieán ñeàu laø taø kieán. Vì sao? Vì laøm haønh taø. Neáu naêm kieán ñaët teân, laäp haønh, thì kieán naày goïi laø haønh taø kieán, haønh khoâng thöïc coù. Ñoù goïi laø taø kieán. Laïi nöõa, laøm haønh taø huûy hoaïi phaùp tröôùc laø taø kieán, kieán khaùc maëc duø haønh theo haønh taø, nhöng vaãn khoâng coù vieäc nhö theá. Laïi nöõa, neáu haønh taø, cheâ bai taát caû nhaân quaû, goïi laø taø kieán. Kieán khaùc duø haønh theo haønh taø, nhöng khoâng coù vieäc nhö theá. Laïi nöõa, haønh theo haønh taø traùi vôùi vieäc tu boá thí, trì giôùi. Kieán khaùc maëc duø laøm theo haønh taø, nhöng khoâng coù vieäc nhö theá.

Laïi nöõa, neáu haønh theo haønh taø, cheâ bai ñaïo Ñaúng chaùnh giaùc quaù khöù, vò lai, hieän taïi vaø xöù ba laäu, goïi laø taø kieán. Kieán khaùc duø laøm haønh taø, nhöng khoâng coù vieäc nhö theá. Laïi nöõa, neáu haønh theo haønh taø, cheâ bai hai thöù ôn, nghóa laø ôn phaùp, ôn chuùng sinh. Cheâ bai ôn phaùp: Noùi khoâng coù thí cho, khoâng coù cuùng teá, khoâng coù quaû baùo cuûa nghieäp thieän, aùc, khoâng coù ñôøi naày, ñôøi sau. Cheâ bai ôn chuùng sinh: Noùi khoâng coù cha, khoâng coù meï, khoâng coù chuùng sinh hoùa sinh, noùi theá gian khoâng coù A-la-haùn, khoâng coù höôùng ñeán chaùnh ñaïo, cho ñeán noùi roäng. Kieán khaùc duø laøm theo haønh taø, nhöng khoâng coù vieäc nhö theá. Laïi nöõa, neáu haønh theo haïnh taø, coù theå khôûi hai thöù khoâng coù ôn, nghóa laø phaùp khoâng coù ôn, chuùng sinh khoâng coù ôn. Khôûi phaùp khoâng coù ôn, nghóa laø noùi khoâng coù boá thí, cho ñeán noùi roäng. Khôûi chuùng sinh khoâng coù ôn, nghóa laø noùi khoâng coù cha, meï, cho ñeán noùi roäng. Ñoù goïi laø taø kieán. Kieán khaùc duø haønh theo haønh taø, nhöng khoâng coù vieäc nhö theá. Laïi nöõa, taø kieán neáu haønh theo haønh taø, phaù hoaïi vieäc hieän ñang thaáy, nhö ngöôøi bò ngaõ xuoáng haàm löûa, muoán cho ngöôøi ñôøi sinh yù töôûng ít coù, neân noùi raèng: Nay ta caûm thaáy vui söôùng, cuõng theá, chuùng sinh rôi vaøo trong aám, giôùi, nhaäp ñang höøng höïc chaùy, vì taø kieán neân noùi khoâng coù khoå. Kieán coøn laïi duø haønh theo haønh taø, nhöng khoâng coù vieäc nhö theá. Laïi nöõa, neáu haønh theo haønh taø, noùi laø aùc. Nhö noùi: Tyø-kheo phaûi bieát! Neáu ngöôøi taø kieán vôùi nghieäp thaân, mieäng, yù hieän coù vaø phaùp hoài chuyeån theo choã nguyeän caàu ñeàu sinh phaùp khoâng öa, khoâng thích, khoâng toát ñeïp. Vì sao? Tyø-kheo phaûi bieát vì kieán aùc. Kieán coøn laïi duø haønh theo taø haïnh, nhöng khoâng coù vieäc aáy, neân khoâng goïi laø taø kieán. Hoûi: Vì sao goïi laø kieán thuû? Ñaùp: Vì chaáp giöõ laáy kieán neân goïi laø kieán thuû. Hoûi: Kieán naày cuõng nhaän laáy naêm aám, vì sao chæ noùi kieán thuû? Ñaùp: Vì kieán neân chaáp laáy naêm aám. Laïi nöõa, neáu chaáp kieán, hoaëc nhaän laáy naêm aám, chaáp laø baäc nhaát thì ñoù goïi laø kieán thuû. Hoûi: Vì sao goïi laø giôùi thuû? Ñaùp: Vì kieán naày chaáp laáy giôùi, neân goïi laø giôùi thuû. Hoûi: ÔÛ ñaây ñeàu chaáp laáy naêm aám, vì sao chæ noùi chaáp laáy giôùi? Ñaùp: Vì giôùi neân chaáp naêm aám. Laïi nöõa, vì sôû haønh, neân hoaëc chaáp giôùi, hoaëc chaáp aám. Vì sôû haønh thanh tònh, neân goïi laø giôùi thuû.

Hoûi: Vì sao goïi laø thuû? Ñaùp: Vì chaáp laáy kieán cuûa ngöôøi khaùc, neân goïi laø thuû. Nhö thaân kieán chaáp ngaõ, ngaõ sôû, bieân kieán chaáp döùt, thöôøng, taø kieán cheâ bai, noùi laø khoâng. Kieán thuû chaáp giöõ caùc kieán naày cho laø baäc nhaát. Giôùi thuû chaáp giöõ caùc kieán naày cho laø tònh. Cho neân chaáp laáy kieán chaáp cuûa ngöôøi khaùc goïi laø thuû. Saùu aùi thaân: Maét xuùc chaïm sinh aùi. Tai, muõi, löôõi, thaân, yù xuùc chaïm sinh aùi. Neân noùi moät aùi. Nhö aùi cuûa ba coõi trong chín kieát, ñöôïc laäp moät kieát aùi. Neân noùi hai aùi. Nhö aùi coõi Duïc trong baûy söû, goïi laø söû duïc aùi. aùi coõi Saéc, coõi Voâ saéc, ñöôïc goïi laø söû höõu aùi. Neân noùi laø ba aùi. Nhö kinh noùi: Tyø-kheo phaûi bieát! AÙi noùi coù ba: aùi duïc, aùi saéc, aùi voâ saéc. Neân noùi laø boán aùi. Nhö kinh noùi: AÙi töø boán vieäc sinh. Neáu Tyø- kheo, Tyø-kheo-ni, do y phuïc sinh aùi, sinh beøn sinh, thaønh laäp beøn

thaønh laäp, thieän beøn thieän. Do thöùc aên sinh aùi, do ñoà naèm sinh aùi, do höõu sinh aùi. Neáu Tyø- kheo, Tyø-kheo-ni sinh aùi nhö theá, noùi roäng nhö treân. Neân noùi naêm aùi: Do khoå döùt tröø aùi, cho ñeán tu ñaïo döùt aùi. Neân noùi chín aùi: Nhö aùi thöôïng thöôïng, cho ñeán aùi haï haï. Neân noùi möôøi taùm aùi: Nhö noùi möôøi taùm haønh aùi. Neân noùi ba möôi saùu aùi: Nhö noùi ba möôi saùu haønh aùi. Neân noùi moät traêm leû taùm aùi: Nhö noùi moät traêm leû taùm haønh aùi. Neáu laáy ôû thaân, neáu laáy saùt-na, thì seõ coù voâ löôïng voâ bieân aùi. Hoûi: Vì sao moät aùi roäng, Ñöùc Theá toân laïi noùi saùu aùi, toùm löôïc voâ löôïng aùi noùi saùu aùi thaân? Ñaùp: Vì choã nöông döïa. Hoaëc moät, hoaëc voâ löôïng aùi, ñeàu döïa vaøo saùu thöù naày, döïa vaøo saùu coõi, saùu ñöôøng, töông öng vôùi saùu thöùc thaân maø sinh. Hoûi: Voâ minh, giaän döõ cuõng nöông vaøo saùu thöù naày, nöông döïa cho ñeán töông öng vôùi saùu thöùc maø sinh, vì sao chæ noùi saùu aùi thaân, khoâng noùi saùu giaän döõ thaân, saùu voâ minh thaân? Ñaùp: Leõ ra noùi maø khoâng noùi, neân bieát laø thuyeát naày chöa roát raùo. Laïi nöõa, neáu noùi aùi thaân, phaûi bieát cuõng noùi thaân giaän döõ, thaân voâ minh. Laïi nöõa, vì aùi ôû ba coõi, chung cho naêm thöùc thaân, neân coù theå töï

thaønh laäp. Giaän döõ duø chung cho naêm thöùc thaân, töï thaønh laäp nhöng khoâng ôû ba coõi. Voâ minh duø ôû ba coõi, khoâng chung cho naêm thöùc thaân, nhöng coù theå töï thaønh laäp. Laïi nöõa, coõi aùi rieâng, ñòa rieâng, chuûng rieâng, noùi roäng nhö ñaõ giaûi thích veà lónh vöïc aùi. Hoûi: Vì sao goïi laø thaân? Ñaùp: Vì nhieàu neân noùi laø thaân. Khoâng do khoaûng saùt-na, maét xuùc chaïm sinh aùi, goïi laø thaân, cho ñeán nhieàu saùt-na, maét xuùc chaïm sinh aùi goïi laø thaân. Nhö khoâng do moät con voi ñöôïc goïi laø quaân voi, maø do nhieàu voi môùi goïi laø quaân voi. Quaân xe, quaân ngöïa, quaân boä cuõng gioáng nhö theá, cho ñeán yù xuùc chaïm sinh nhieàu aùi, goïi laø aùi thaân. Baûy söû: Söû duïc aùi, söû giaän döõ, söû höõu aùi, söû maïn, söû voâ minh, söû kieán, söû nghi. Hoûi: Theå taùnh cuûa baûy söû laø gì? Ñaùp: Coù chín möôi taùm thöù: Söû aùi duïc, coõi Duïc coù naêm thöù aùi chung cho thaân saùu thöùc. Söû giaän döõ coù naêm thöù, chung cho saùu thöùc thaân. Söû höõu aùi laø aùi coõi Saéc, coõi Voâ saéc, coù möôøi thöù. Söû maïn ôû ba coõi, coù möôøi laêm thöù, ôû yù ñòa. Söû voâ minh ôû ba coõi, coù möôøi laêm thöù. Söû kieán ôû coõi Duïc, coù möôøi hai, coõi Saéc coù möôøi hai, coõi Voâ saéc coù möôøi hai, hôïp thaønh ba möôi saùu thöù. Söû nghi, choã döùt cuûa boán thöù ôû ba coõi, coù möôøi hai thöù. Chín möôi taùm thöù naày laø theå cuûa baûy söû, cho ñeán noùi roäng. Ñaõ noùi theå taùnh cuûa söû. Veà lyù do nay seõ noùi: Hoûi: Vì sao goïi laø söû? Söû laø nghóa gì? Ñaùp: Nghóa vi teá laø nghóa söû, nghóa chaáp tröôùc beàn chaéc laø nghóa söû, nghóa theo ñuoåi nhau laø nghóa söû. Nghóa vi teá laø nghóa söû: Vi goïi laø teá, nhö baûy vi traàn thaønh moät teá traàn. Nghóa chaáp tröôùc beàn chaéc laø nghóa söû: Cho ñeán khoaûng moät saùt- na, moät vi traàn söû cuõng sinh ra söï chaáp tröôùc. Nghóa theo ñuoåi nhau laø nghóa söû: Nhö phaùp theo ñuoåi boùng cuûa chuùng sinh ñi trong nöôùc, ñi treân hö khoâng laø chim, ñi trong nöôùc laø loaøi vaät ôû trong nöôùc. Chim duøng söùc cuûa ñoâi caùnh, nhaèm bay qua bieån caû. Loaøi vaät trong nöôùc bieån nhaän laáy töôùng chim bay roài, nghó raèng: Khoâng

coù chim bay naøo coù theå bay qua bieån caû, tröø chim caùnh vaøng ñaàu ñaøn, lieàn ñuoåi theo boùng chim kia. Vì quaù moûi meät, chim kia rôi xuoáng nöôùc,

loaøi vaät noï beøn nuoát chöûng. Cuõng theá, caùc söû thöôøng ôû trong thaân baát cöù luùc naøo. Neáu khoâng chaùnh tö duy thì seõ sinh quaû y, quaû baùo. Laïi nöõa, vi teá laø theå cuûa söû, söï chaáp tröôùc laø sôû taïo taùc, theo ñuoåi nhau laø ñaéc. Laïi nöõa, vi teá laø söû quaù khöù, söï chaáp tröôùc laø söû hieän taïi, theo ñuoåi nhau laø söû vò lai. Laïi nöõa, nghóa vi teá, nghóa chaáp tröôùc laø nghóa söû töông öng. Nghóa theo ñuoåi nhau laø nghóa söû khoâng töông öng vôùi taâm. Hoûi: Söû khoâng coù khoâng töông öng? Ñaùp: Trong ñaây noùi ñaéc cuûa söû laø söû. Phaùp sö nöôùc ngoaøi noùi söû coù boán nghóa: 1. Nghóa vi laø nghóa söû. 2. Nghóa chaáp tröôùc laø nghóa söû. 3. Nghóa khaép laø nghóa söû. 4. Nghóa theo ñuoåi nhau laø nghóa söû. Nghóa vi teá laø nghóa söû: Töï taùnh cuûa söû naày vi teá, sôû haønh cuõng vi teá. Nghóa chaáp tröôùc laø nghóa söû: Söû kia chaáp tröôùc beàn chaéc ñoái vôùi thaân naày, cuõng nhö ñöùa treû giöõ chaéc laáy vuù söõa. Nghóa khaép laø nghóa söû: Söû kia ôû khaép trong thaân, nhö daàu ôû trong haït meø, chaát beùo ôû trong khoái thòt. Nghóa theo ñuoåi nhau laø nghóa söû: Nhö caùch ñuoåi theo boùng cuûa chim bay treân hö khoâng, loaøi vaät ñi trong nöôùc. Laïi nöõa, nghóa vi teá laø nghóa söû: Laø töï theå cuûa söû. Nghóa chaáp tröôùc laø nghóa söû: Laø choã haønh. Nghóa khaép laø nghóa söû: Laø töông öng. Nghóa theo ñuoåi nhau laø nghóa söû: Laø caùc ñaéc. Neân duøng ba vieäc ñeå nhaän bieát söû: 1. Duøng töï theå. 2. Duøng quaû. 3. Duøng con ngöôøi. Duøng töï theå: Söû duïc aùi, nhö aên mieáng to, nhieàu. Söû giaän döõ, nhö aên haït saâm ñaéng. Söû höõu aùi nhö aùo dính söõa meï. Söû maïn, nhö ngöôøi kieâu maïn. Söû voâ minh nhö ngöôøi muø. Söû kieán nhö ngöôøi ñi laïc ñöôøng. Söû nghi nhö ngöôøi ñi ñeán ñöôøng reõ. Do quaû: Thöïc haønh roäng khaép söû duïc aùi, sinh vaøo loaøi chim seû, oan öông, boà caâu. Thöïc haønh roäng khaép söû giaän döõ, seõ ñoïa vaøo loaøi raén ñoäc.

Thöïc haønh roäng khaép söû höõu aùi, seõ sinh leân coõi Saéc, coõi Voâ saéc. Thöïc haønh roäng khaép söû maïn, seõ ñoïa trong haïng thaáp keùm. Thöïc haønh roäng khaép söû voâ minh, seõ ñoïa trong caûnh muø loøa, taêm toái. Thöïc haønh roäng khaép söû kieán seõ rôi vaøo ngoaïi ñaïo. Thöïc haønh roäng khaép söû nghi seõ sinh vaøo choán bieân ñòa. Do ngöôøi: Söû duïc aùi, laáy Nan ñaø v.v... ñeå bieát. Söû giaän döõ laáy Khí hö, Chæ man v.v... ñeå bieát. Söû höõu aùi laáy A-tö-ñaø, A-la-tra, Öu-ñaø-ca v.v... ñeå bieát. Söû maïn laáy Ma-na ñaùp-ñaø v.v... ñeå bieát. Söû voâ minh laáy Öu-laâu-taàn-loa Ca-dieáp v.v... ñeå bieát. Söû nghi laáy Ma-laëc- ca-töû v.v... ñeå bieát. Hoûi: Vì sao ganh tî (Taät) keo kieät (san) khoâng laäp söû? Ñaùp: Vì khoâng coù töôùng söû, neân khoâng laäp söû. Laïi nöõa, ganh tî, keo kieät laø phieàn naõo thoâ, vi teá laø söû. Taùnh ganh gheùt naëng, taùnh cuûa söû nheï, taùnh ganh gheùt chaäm, taùnh cuûa söû nhanh. Laïi nöõa, taäp khí cuûa taùnh san taät, khoâng beàn chaéc, taäp khí cuûa taùnh söû beàn chaéc. Taäp khí beàn chaéc thì laäp söû, khoâng beàn chaéc thì khoâng laäp. Nhö ñoát coû choã lôùp ngoaøi, khi löûa taét, ñaát choã ñoù lieàn nguoäi. Taäp khí ganh tî, keo kieät cuõng gioáng nhö theá. Nhö ñoát goã Khö-ñaø-la, duø löûa taét ñaõ laâu, nhöng ñaát choã ñoù vaãn coøn noùng. Taäp khí cuûa

taùnh cuûa söû, phaûi bieát cuõng gioáng nhö theá. Chín kieát: Kieát aùi, kieát giaän döõ, kieát maïn, kieát voâ minh, kieát kieán, kieát thuû, kieát nghi, kieát thaät (ganh gheùt) vaø kieát xan (keo kieät). Hoûi: Theá taùnh cuûa chín kieát laø gì? Ñaùp: Coù moät traêm thöù, kieát aùi ba coõi coù möôøi laêm thöù. Kieát giaän döõ coù naêm thöù. Kieát maïn ba coõi coù möôøi laêm thöù. Kieát voâ minh ba coõi coù möôøi laêm thöù. Kieát kieán coù möôøi taùm thöù: thaân kieán ba coõi coù ba thöù. Bieân kieán cuõng theá. Taø kieán ba coõi coù möôøi hai thöù. Kieát thuû coù möôøi taùm thöù: kieán thuû ba coõi coù möôøi hai thöù. Giôùi thuû ba coõi coù saùu thöù. Kieát nghi ba coõi coù möôøi hai thöù, kieát taät, san, choã döùt cuûa tu ñaïo coõi Duïc coù hai thöù. Ñaõ noùi theå taùnh kieát. Veà lyù do nay seõ noùi: Hoûi: Vì sao goïi laø kieát? Kieát coù nghóa laø gì? Ñaùp: Nghóa troùi buoäc laø nghóa kieát. Nghóa hôïp vôùi khoå laø nghóa kieát. Nghóa xen laãn chaát ñoäc laø nghóa kieát. Phaàn coøn laïi nhö choã ba kieát ñaõ noùi. Ñaõ noùi chung veà lyù do cuûa chín kieát. Veà lyù do cuûa moãi kieát nay seõ noùi: Hoûi: Theá naøo laø kieát aùi?

Ñaùp: AÙi cuûa ba coõi ñöôïc laäp laø kieát aùi: AÙi coõi Duïc laäp söû duïc aùi. AÙi coõi Saéc, coõi Voâ saéc laäp söû höõu aùi. Kinh noùi coù ba aùi: AÙi duïc, aùi saéc, aùi voâ saéc. Hoûi: Ba thöù aùi naày coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Ngöôøi ñöôïc Phaät hoùa coù ba haïng: Lôïi caên (caên nhaïy beùn) caên trung bình, ñoän caên (caên taùnh chaäm luït). Vì ngöôøi caên taùnh nhaïy beùn noùi kieát aùi. Vì ngöôøi caên trung bình noùi söû duïc aùi, söû höõu aùi. Vì ngöôøi caên taùnh chaäm luït noùi ba aùi. Nhö caên taùnh nhaïy beùn, caên trung bình, caên taùnh chaäm luït, haønh laâu, ñaõ haønh, môùi haønh. Nieàm vui löôïc, nieàm vui roäng. Nieàm vui löôïc roäng noùi cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, vì ñoàng vôùi nghóa troùi buoäc cuûa khoå. AÙi coõi Duïc cuõng ñoàng vôùi söï troùi buoäc cuûa khoå. AÙi coõi Saéc, coõi Voâ saéc cuõng ñoàng vôùi söï troùi buoäc cuûa khoå. Theá naøo laø kieát giaän döõ? Laø haïi chuùng sinh. Hoûi: Nhö ôû trong phaùp phi chuùng sinh, cuõng khôûi taâm haïi. Vì sao chæ noùi haïi chuùng sinh? Ñaùp: Vì ôû trong phaùp cuûa soá chuùng sinh, khôûi giaän döõ nhieàu, ñoái vôùi soá phi chuùng sinh, khôûi giaän döõ ít. Laïi nöõa, ñoái vôùi soá chuùng sinh khôûi giaän döõ thì toäi naëng, ñoái vôùi soá phi chuùng sinh khôûi giaän döõ thì toäi nheï. Laïi nöõa, do soá chuùng sinh giaän döõ, cuõng giaän döõ ñoái vôùi soá phi chuùng sinh. Theá naøo laø kieát maïn? Ñaùp: Coù baûy thöù maïn laø söû maïn: 1. Maïn. 2. Ñaïi maïn. 3. Maïn ñaïi maïn. 4. Ngaõ maïn. 5. Taêng thöôïng maïn. 6. Nhö maïn. 7. Taø maïn. Noùi roäng, nhö trong Kieàn-ñoä Taïp. Theá naøo laø kieát voâ minh? Ñaùp: Ba coõi voâ tri. Noùi nhö theá laø toát. Neáu noùi raèng: Duyeân ba coõi voâ tri thì seõ khoâng goàm nhieáp voâ laäu duyeân söû. Hoûi: Theá naøo laø kieát kieán?

Ñaùp: Laø ba kieán: Thaân kieán, bieân kieán, taø kieán. Hoûi: Theá naøo laø kieát thuû? Ñaùp: Laø hai thöù thuû: Kieán thuû, giôùi thuû, noùi roäng nhö kinh Ba- giaø-la-na. Hoûi: Vì sao naêm kieán, ba kieán laäp kieát kieán, coøn hai kieán laäp kieát thuû? Ñaùp: Vì ñoàng vôùi nghóa troùi buoäc cuûa khoå, neân thaân kieán ñöôïc goïi laø tieáng ngöôøi nöõ, laø nghóa troùi buoäc cuûa khoå, chaúng phaûi vui. Nhö thaân kieán, bieân kieán, taø kieán cuõng gioáng nhö theá. Kieán thuû, giôùi thuû, goïi laø

tieáng ngöôøi nam, laø nghóa troùi buoäc cuûa khoå, chaúng phaûi vui (Theo phaùp Thanh luaän ôû Thieân truùc coù tieáng ngöôøi nam, ngöôøi nöõ, tieáng chaúng phaûi nam, chaúng phaûi nöõ). Laïi nöõa, theå cuûa hai kieát naày ñoàng, söû goàm nhieáp cuõng ñoàng. Theå ñoàng: Theå cuûa kieát kieán coù möôøi taùm, theå cuûa kieát thuû cuõng möôøi taùm, söû goàm nhieáp cuõng gioáng nhö theá. Laïi nöõa, neáu haønh kieán, haønh taø, chaúng phaûi thuû, laø kieát kieán. Neáu haønh kieán, haønh taø laø thuû, chaúng phaûi kieán, laø kieát thuû. Theá naøo laø kieát nghi? Laø do döï ñoái vôùi ñeá. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì muoán cho yù nghi ngôø ñöôïc quyeát ñònh. Neáu thaáy töø xa moät vaät theå cao, thì nghó raèng chaúng bieát laø ngöôøi hay goác caây? Neáu bieát laø ngöôøi, thì nghi raèng chaúng bieát ngöôøi nam hay ngöôøi nöõ? Thaáy hai con ñöôøng, ngôø vöïc laø con ñöôøng caàn ñi tôùi hay chaúng phaûi con ñöôøng caàn ñi tôùi? Thaáy hai y, hai baùt, thì nghi chaúng bieát y, baùt maø cuûa ta, y baùt naøo chaúng phaûi cuûa ta? Ngöôøi cho nhö theá ñoù laø kieát nghi thaät. Muoán cho nghóa naày ñöôïc quyeát ñònh laø taø trí, voâ kyù khoâng aån moät coõi Duïc. Neáu nghi laø coù khoå, taäp, dieät, ñaïo, hay khoâng coù khoå, taäp, dieät, ñaïo? Ñaây laø nghi thaät, goïi laø kieát nghi. Hoûi: Theá naøo laø kieát taät? Ñaùp: Thaáy söï toát ñeïp cuûa ngöôøi khaùc, taâm caûm thaáy khoù chòu. Hoûi: Theá naøo laø kieát keo kieät (san)? Ñaùp: Taâm gaén chaët vôùi keo kieät. Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì muoán cho ngöôøi nghi ngôø ñöôïc quyeát ñònh. Ngöôøi ñôøi ñoái vôùi söï ganh tî, taïo ra töôûng keo kieät, ñoái vôùi söï keo kieät coù yù töôûng ganh tî. Neáu coù ngöôøi thaáy söï toát ñeïp cuûa ngöôøi khaùc, taâm sinh ganh tî, ngöôøi ñôøi noùi ngöôøi naày keo kieät. Ñaây chaúng phaûi keo kieät maø laø ganh tî. Neáu coù ngöôøi thaáy ngöôøi khaùc giaáu kín vôï mình, ngöôøi ñôøi noùi ngöôøi ñoù laø

ganh tî, thaät ra chaúng phaûi ganh tî maø laø keo kieät. Vì muoán döùt boû söï xen laãn: ganh tî töôûng laø keo kieät, keo kieät töôûng laø ganh tî, cuõng hieån baøy roõ söï khaùc nhau giöõa ganh tî vaø keo kieät, maø soaïn luaän naày. Theá naøo laø kieát ganh tî (taät)? Thaáy vieäc toát ñeïp cuûa ngöôøi khaùc, taâm khoâng chòu ñöôïc. Vì döùt tröø söï ganh tî nhö theá cho laø yù keo kieät. Kieát naày töôùng khoâng chaáp nhaän, chaúng phaûi töôùng keo kieät. Neáu thaáy ngöôøi khaùc coù vaät toát ñeïp, beøn sinh taâm ganh tî: phaûi chi vaät aáy thuoäc veà ta thì hay bieát maáy. Theá naøo laø kieát keo kieät? Ñaùp: Taâm gaén chaët vôùi keo kieät, neân noùi nhö theá naày: Ñaõ döùt tröø keo kieät taïo töôûng ganh tî, kieát naày laø töôùng gaén chaët vôùi keo kieät, chaúng phaûi töôùng khoâng chòu ñöôïc, vì kheùo giöõ gìn vôï mình, khoâng cho ra ngoaøi. Hoûi: Vì sao ganh tî, keo kieät ôû trong möôøi trieàn laø kieát, chaúng phaûi trieàn khaùc? Ñaùp: Khoâng coù töôùng cuûa kieát thì khoâng laäp, coù töôùng cuûa kieát thì laäp. Laïi nöõa, vì bieåu hieän kieát sau cuøng, neân ganh tî, keo kieät laø kieát sau cuøng trong möôøi trieàn. Laïi nöõa, hai kieát naày coù theå töï thaønh laäp. Khoâng coù hai töôùng coù theå töï thaønh laäp, nghóa laø do coâng duïng cuûa töï löïc neân thaønh laäp. Khoâng coù hai töôùng, nghóa laø hoaøn toaøn baát thieän. Trieàn phaãn, phuù coù theå töï thaønh laäp, khoâng coù hai töôùng. Nhöng Phaùp sö nöôùc ngoaøi noùi: Hai kieát naày laø söû, khoâng noùi laø trieàn, vì theá khoâng neân hoûi.

Thuøy, traïo cöû khoâng theå töï thaønh laäp. Do söùc cuûa ngöôøi khaùc neân laäp, chaúng phaûi khoâng laø hai töôùng, do baát thieän, voâ kyù. Mieân, hoái duø coù theå töï thaønh laäp, cuõng chaúng phaûi khoâng coù hai töôùng, do mieân coù thieän, baát thieän, voâ kyù, hoái coù thieän, baát thieän. Khoâng hoå, khoâng theïn, duø chaúng phaûi hai töôùng, nhöng khoâng töï thaønh laäp, do söùc cuûa ngöôøi khaùc. Ganh tî, keo kieät chaúng phaûi hai töôùng, cuõng töï thaønh laäp. Laïi nöõa, hai kieát naày laø phaùp thaáp keùm ñaùng quôû traùch. Laïi nöõa, vì ñaây laø vieäc laøm cuûa keû thaáp keùm, xaáu aùc. Neáu ngöôøi ñôøi cuùng döôøng cho ngöôøi khaùc, sao laïi sinh ganh tî? Duø coù chöùa nhoùm traêm, ngaøn cuûa baùu, nhöng vaãn khoâng theå caàm giöõ naêm tieàn ñeán vôùi ñôøi sau. Neáu seõ thí cho ngöôøi khaùc thì coù loãi gì? Laïi nöõa, theá gian do hai kieát naày, neân ñaõ töøng chòu nhieàu söï cheâ bai, huûy nhuïc. Ngöôøi ñôøi khinh cheâ hai phaùp, cho laø keû ngheøo cuøng

khoâng coù oai theá. Do thöïc haønh roäng khaép kieát ganh tî, neân khieán khoâng coù oai theá. Thöïc haønh roäng khaép kieát keo kieät khieán ngöôøi ngheøo cuøng. Neáu ngöôøi ngheøo cuøng, khoâng coù uy theá thì cha meï, anh em, thaân thuoäc, toâi tôù, cho ñeán vôï mình, ñeàu bò xem thöôøng. Laïi nöõa, hai kieát naày, ñoái vôùi chuùng sinh coõi Duïc, coù theå laøm hai vieäc: 1. Nhö lính giöõ nguïc. 2. Nhö ngöôøi giöõ cöûa. Nhö ngöôøi bò giam caàm trong lao nguïc, do hai ngöôøi canh giöõ, khoâng cho ra ngoaøi. Ví nhö trong khu vöôøn thanh tònh, trang nghieâm, cho hai ngöôøi giöõ cöûa, khoâng cho ngöôøi ñi vaøo. Ñöôøng aùc neân bieát nhö lao nguïc. Ganh tî, keo kieät neân bieát nhö lính giöõ nguïc. Chuùng sinh sôû dó khoâng theå ra khoûi nguïc ñöôøng aùc laø do ganh tî, keo kieät giöõ chaët. Ngöôøi, trôøi nhö khu vöôøn trang nghieâm, thanh tònh. Ganh tî, keo kieät, nhö hai keû giöõ cöûa. Sôû dó chuùng sinh khoâng coù ñöôïc thuù vui trong coõi ngöôøi, trôøi, laø do ganh tî, keo kieät canh giöõ. Vì vieäc naày, neân ganh tî, keo kieät ñöôïc laäp kieát. Nhö kinh noùi: Thích Ñeà Hoaøn Nhaân ñi ñeán choã Phaät hoûi raèng: Baïch Ñöùc Theá toân! Ngöôøi, trôøi thöôøng gaây ra kieát naøo? A-tu-la, Kieàn-thaùt-baø, cho ñeán noùi roäng. Phaät baûo Kieàu-thi-ca: Ngöôøi, trôøi thöôøng gaây ra kieát ganh tî, kieát keo kieät. A-tu-la, roàng, Ca-laâu-la, Kieàn-thaùt-baø, Khaån-na-la, Ma- haàu- la-giaø, caùc chuùng sinh nhö theá v.v... cuõng thöôøng gaây ra kieát ganh tî, kieát keo kieät. Hoûi: Chuùng sinh hoaëc coù chín kieát, hoaëc coù saùu kieát, hoaëc coù ba kieát, hoaëc coù khoâng coù kieát. Chín kieát laø phaøm phu bò troùi buoäc ñuû. Coù saùu kieát: Laø phaøm phu lìa duïc coõi Duïc, baäc Thaùnh chöa lìa aùi duïc. Coù ba kieát: Laø baäc Thaùnh ñaõ lìa duïc. Khoâng coù kieát: Laø A-la-haùn. Khoâng coù chuùng sinh taïo thaønh hai kieát, moät kieát, vì sao Ñöùc Theá toân noùi: Ngöôøi, trôøi, A-tu-la v.v... thöôøng taïo ra hai kieát? Ñaùp: Vì ganh tî, keo kieät laø sôû haønh cuûa ngöôøi giaøu sang, Ñeá- thích laø baäc toân quyù trong hai trôøi. Laïi nöõa, do hai kieát naày, neân trôøi, A-tu-la thöôøng chieán ñaáu vôùi nhau. Chö Thieân coù thöùc aên ngon, A-tu-la thì coù gaùi ñeïp. Chö Thieân vì keo kieät veà thöùc aên, khoâng muoán cho nôi khaùc. Ñoái vôùi ngöôøi nöõ, sinh taâm ganh tî noùi: phaûi chi laø cuûa chuùng ta thì toát bieát maáy.

A-tu-la thì keo kieät ñoái vôùi ngöôøi nöõ, khoâng muoán cho hoï ñi ra ngoaøi, ñoái vôùi thöùc aên, sinh taâm ganh tî noùi: Ñoái vôùi chuùng ta thì toát phaûi chi thuoäc

veà chuùng ta thì toát bieát maáy. Chö Thieân vì ngöôøi nöõ, neân ñi xuoáng thaønh cuûa A-tu-la. A-tu-la vì thöùc aên, neân leân ñeán thaønh coõi trôøi. Do vieäc naày, neân trôøi vaø A-tu-la thöôøng chieán ñaáu vôùi nhau. Baáy giôø, Ñeá-thích töø traän chieán ñi ra, taâm sôï haõi khoâng bao laâu lieàn ñeán choã Phaät, baïch Phaät: Ngöôøi, trôøi, A-tu-la v.v..., vì kieát gì maø thöôøng chieán ñaáu vôùi nhau? Ñöùc Theá toân duøng söùc phöông tieän noùi raèng: Ñeá-thích neân bieát! Do hai kieát ganh tî, keo kieät ñaõ gaây ra tai haïi cho oâng, phaùt sinh aùch naïn sôï haõi, cuõng nhö gaùnh naëng! Vì vieäc naày, neân ngöôøi, trôøi, A-tu-la v.v... do hai kieát aáy maø thöôøng chieán ñaáu vôùi nhau. Chín möôi taùm söû: Hoûi: Vì sao soaïn luaän naày? Ñaùp: Vì muoán döùt tröø söï ñaém nhieãm veà vaên yù cuûa Sa-moân. Töùc coù söï chaáp tröôùc veà vaên Sa-moân ñaõ noùi ñeå vaâng giöõ. Laïi noùi raèng: Phaät noùi baûy söû, ai laø ngöôøi thoâng minh hôn Phaät, noùi chín möôi taùm söû? Vì muoán döùt boû yù cuûa ngöôøi ñaõ noùi nhö theá, ñoàng thôøi cuõng muoán noùi veà phaàn theå taùnh töôùng cuûa chín möôi taùm söû. Vì vieäc aáy neân soaïn luaän naày. Kinh Phaät noùi baûy söû, do giôùi, do chuûng, do haønh, neân coù chín möôi taùm söû. Söû duïc aùi trong baûy söû, trong chín möôi taùm söû, vì chuûng loaïi neân coù naêm. Söû giaän döõ cuõng gioáng nhö vaäy. Söû höõu aùi trong baûy söû trong chín möôi taùm söû, vì coõi neân coù hai, do chuûng neân coù naêm, do giôùi, do chuûng neân coù möôøi. Söû maïn trong baûy söû trong chín möôi taùm söû, vì giôùi neân coù ba, vì chuûng neân coù naêm. Söû do coõi, do chuûng coù möôøi laêm, söû voâ minh cuõng vaäy. Söû kieán trong baûy söû trong chín möôi taùm söû, vì coõi neân coù ba, vì haønh neân coù naêm, vì chuûng neân coù möôøi hai, vì do coõi, do chuûng, do haønh neân coù ba möôi saùu. Söû nghi trong baûy söû trong chín möôi taùm söû, vì coõi neân coù ba, vì chuûng neân coù boán, do giôùi, do chuûng neân coù möôøi hai.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.